

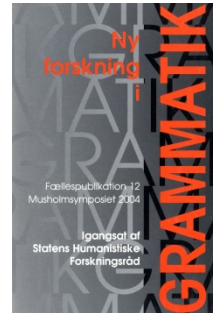
Ny Forskning i Grammatik

Titel: Substantivering af infinitiv og komplekse ledsætninger i spansk

Forfatter: Helle Dam-Jensen

Kilde: K. Boye, L. Heltoft, A. Jensen, E. Skafte Jensen, R. Therkelsen (red.).
Ny Forskning i Grammatik 12, 2005, s. 65-78

URL: <http://ojs.statsbiblioteket.dk/index.php/nfg/issue/archive>

© Forfatterne og Institut for Sprog og Kultur, RUC/Institut for Sprog og Kommunikation, SDU 2005

Betingelser for brug af denne artikel

Denne artikel er omfattet af ophavsretsloven, og der må citeres fra den. Følgende betingelser skal dog være opfyldt:

- Citatet skal være i overensstemmelse med „god skik“
- Der må kun citeres „i det omfang, som betinges af formålet“
- Ophavsmanden til teksten skal krediteres, og kilden skal angives, jf. ovenstående bibliografiske oplysninger.

Søgbarhed

Artiklerne i de ældre numre af *Ny Forskning i Grammatik* (1993-2012) er skannet og OCR-behandlet. OCR står for 'optical character recognition' og kan ved tegngenkendelse konvertere et billede til tekst. Dermed kan man søge i teksten. Imidlertid kan der opstå fejl i tegngenkendelsen, og når man søger på fx navne, skal man være forberedt på at søgningen ikke er 100 % pålidelig.

Substantivering af infinitiv og kompletive ledsætninger i spansk

Helle Dam-Jensen

1. Indledning

Substantivering er en syntaktisk operation hvor et determinativ har en anden kategori end et substantiv i sit virkefelt. Dette er eksemplificeret i (1), hvor kernen i substantivsyntagmerne, *el hablar* og *el escribir*, er en infinitiv, og i (2), hvor kernen i *el que yo estuviera tanto tiempo allí* er en kompletiv ledsætning.

- (1) **El hablar**, como **el escribir**, es ejercicio más espiritual que vocal.
“**Det at tale**, ligesom **det at skrive**, er mere en åndelig øvelse end en vokal”
- (2) Le sentaba mal **el que yo estuviera tanto tiempo allí**.
“Han havde det dårligt med **det at jeg var der så længe**”

Set i et kognitivt perspektiv har substantivering en konceptuel effekt således at substantivsyntagmer generelt set etablerer en mental repræsentation af entiteter, hvorimod verber og kompletive ledsætninger skaber en mental repræsentation af situationer. Når infinitiver og kompletive ledsætninger substantiveres, som eksemplificeret i (1) og (2), er det derfor en kompleks fortolkningsproces der sættes i gang. Substantivering instruerer os nemlig om at rekategorisere den situation som infinitiver og kompletive ledsætning skaber, som en entitet. Men den måde som det sker på, er forskellig afhængig af om kernen er en infinitiv eller en kompletiv ledsætning. Det er mit formål i det følgende at beskrive og sammenligne den fortolkningsproces der foranlediges af substantiverede infinitiver og kompletive ledsætninger. Men før jeg når dertil, vil jeg forklare hvordan jeg forstår ‘entitet’ og ‘situation’.

2. Entiteter og situationer

I den traditionelle semantiks typeteori opereres der med to primitive typer: **t** og **e**. Formler der repræsenterer deklarative sætninger, er af type **t**, hvorimod formler der repræsenterer førsteordensentiteter, er af type **e**. Denne distinktion viser sig dog at være for grovmasket til at kunne håndtere den semantik der karakteriserer fx substantiverede udtryk. En anden velkendt systematik over semantiske typer er Lyons' ontologi over entiteter. I denne systematik udgør det som Lyons kalder førsteordens entiteter, fysiske objekter, andenordens entiteter er entiteter der kan lokaliseres i tid, fx processer og begivenheder, og tredjeordens entiteter er propositioner. Disse tre entitetstyper relaterer sig til sproget på den måde at de lader sig referere til af henholdsvis første-, anden- og tredjeordens nominaler (Lyons 1977: 445-446). Ifølge den optik som Lyons her anlægger, er der altså en direkte, simpel relation mellem sprog og udtryk, hvilket på flere måder er problematisk. For det første kan det virke ulogisk at betegne propositioner, dvs. forhold der udtrykkes i deklarative sætninger, som entiteter. I stedet kan man sige at fx substantivering udgør en sproglig mulighed for at **tale om disse forhold som om de var entiteter**. For det andet er der tilsyneladende sammenfald mellem andenordens entiteter og det som Lyons andetsteds betegner som situationer, nemlig *states of affairs*, begivenheder, processer og aktiviteter (Lyons 1977: 483), uden at der dog gøres rede for hvordan de to begreber forholder sig til hinanden. I den forbindelse er det værd at nævne at ikke kun tredjeordens nominaler kan referere til tredjeordens entiteter, men også verber, hvilket unægtelig komplicerer ontologien yderligere. Dernæst er det et væsentligt problem ved ontologien at den ikke tager højde for den kompleksitet der ligger i den semantik der knytter sig til anden- og tredjeordens nominaler; **det at de netop er nominaler**, viser at de skaber entiteter, men deres semantik betegner (af forskellige årsager) situationer/propositioner, hvilket ellers er semantiske egenskaber der henhører under verber og sætningers semantik. Disse to faktorer gør fortolkningen af dem kompleks. Denne kompleksitet gøres der ikke rede for i Lyons' lineære ontologi. Jeg vil i stedet foreslå en rekategorisering af typebegrebet baseret på en kognitiv tilgang til semantik der tager højde for denne kompleksitet.

Udgangspunktet for reformuleringen er de semantiske typer 'entitet' og 'situation' der skal forstås som mentale størrelser der skabes på basis

af sproglige udtryk. Entiteter skabes af nominalsyntagmer på den måde at det er determinativet der instruerer os om at forstå noget som en entitet. Det er så kernen der forsyner os med deskriptiv information. Dertil kommer at entiteter er karakteriseret ved at kunne placeres i situationer. Desuden er de karakteriseret ved at være atemporale, dvs. at de ikke skaber tidsdimensioner, og ved at de kan tillægges egenskaber. I modsætning til entiteter udgør situationer en scene eller et rum hvori entiteter kan placeres. Situationer skaber tidsdimensioner, enten konkret eller potentielt. I modsætning til entiteter kan situationer etableres af forskelligt sprogligt materiale, fx af verber eller ledsætninger, men de forstås forskelligt afhængigt af hvilket sprogligt materiale de skabes af. Situationer kan opdeles i to situationstyper: **konkrete situationer** og **abstrakte situationer**. Sproglige udtryk der bærer information om tid og modalitet, skaber konkrete situationer, t, hvorimod sproglige udtryk der ikke bærer denne type information, skaber abstrakte situationer, s. I den type situation er tid og modalitet potentielle.

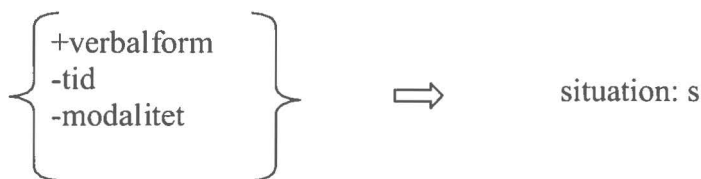
Både abstrakte og konkrete situationer kan rekategoriiseres via substantivering. Substantivering er altså en grammatisk operation der vha. determinativets instruks får os til at forstå en situation som en entitet. Man kan sige at vi i mental forstand derved fastfryser situationen. Men til trods herfor er situationslæsningen stadig til stede på et sekundært niveau i kraft af substantiveringens interne struktur. På grund af kompleksiteten i konceptualiseringen af substantiveringer, kan der være mere eller mindre fokus på 'entitet' eller 'situation'. Dette er afhængigt både af kernen og af hvordan substantiveringen opfører sig med hensyn til nedenstående grammatiske kategorier der har det til fælles at de kan tilskrives nominale størrelser.

1. Kongruens
2. Bestemthed
3. Modifikation

I det følgende vil jeg først redegøre for den fortolkningsproces der foranlediges af substantiverede infinitiver, dernæst for fortolkningen af substantiverede komplette ledsætninger.

3. Infinitiv

Infinitivformen er karakteriseret ved ikke at være markeret for tempus og modus. Det er derfor information fra konteksten og ikke information fra infinitivformen der placerer den situation som den etablerer, i tid, eller som angiver talers holdning til udsagnet. Af de grammatiske træk der karakteriserer infinitiven, er det altså kun selve verbalformen der instruerer os om at etablere en situation. Situationer der etableres af infinitiver, er derfor abstrakte og kan beskrives ved følgende træk:

Abstrakte situationer er situationstyper, dvs. uindividualiserede situationer, der kan tillægges en værdi af konteksten. Man kan sige at situationstyper generelt er hypotetiske i den forstand at de ikke indebærer præsupposition. Den hypotetiske læsning er illustreret i (3):

- (3) **El comer y el beber** producen en el individuo el equilibrio ideal.
 “**det at spise og det at drikke** skaber den ideelle balance i individet”

Konteksten viser her at infinitiverne, *comer* og *beber*, ikke refererer til individualiserede spise- og drikkeaktiviteter, men til en hypotetisk situation der ikke er deiktisk lænket i tid og rum, og som implicerer disse aktiviteter. Situationen er hypotetisk i den forstand at *hvis* situationen beskrevet af *COMER* og *BEBER* realiseres, *så* skabes der balance i individet.

Hvis situationstyper så tillægges en værdi af konteksten, indebærer de præsupposition og har dermed en faktisk betydning. Den faktuelle læsning er eksemplificeret i (4):

- (4) Los presidentes de las universidades concuerdan que **el beber** en exceso es el problema más serio en campus.
 “I lederne på universiteterne er enige om at **det at drikke** i overmål er det mest alvorlige problem på campus”

I dette eksempel prædiceres indholdet i subjektspredikativet, *el problema más serio en campus*, indholdet i subjektet, *el beber en exceso*. Verbalet der etablerer denne relation, *es*, står i præsens og betegner således 'det der er gældende i ytringssituationen'. Derved forstås situationen der beskrives i subjektet, *el beber*, som faktuel.

Konklusionen på ovenstående er altså at infinitiver er karakteriseret ved at skabe abstrakte situationer der enten kan forstås som hypotetiske eller faktuelle. Ligesom nominalsyntagmer kan generere to læsninger, en rolle- eller en værdilæsning, tillader infinitiver altså også to læsninger. Man kan i den forstand sige at hypotese/faktualitet er den verbale pendant til rolle-/værdilæsninger af nominalsyntagmer.

3.1 Substantivering af infinitiver

Når infinitiver følger efter en finit form, kan forholdet mellem de to former være mere eller mindre distanceret. Ifølge Herslund & Korzen (1999:169) ser der nemlig ud til at være et mønster i forholdet mellem de to former således at såkaldt betydningsrige verber, dvs. verber med en temmelig selvstændig semantik, skaber distance til infinitiven, hvorimod verber med mindre specifik semantik indgår i integration med infinitiven. Med andre ord kan man sige at verber hvis hyponomirelationer er af mindre præcis karakter, indgår i tættere integration med infinitiven end verber der har mere præcise hyponomirelationer. Dette er vist i (5) og (6) nedenfor:

- (5) Los problemas deben **ser** de la vida cotidiana.
 "Problemerne bør **være** fra dagligdagen"
- (6) Lamento (**el**) **ser** a veces tan espontánea.
 "jeg beklager (**det**) **at være** så spontan sommetider"

I (5) udgør de to verbalformer en tæt enhed, hvor de tilsammen skaber en situation hvis indhold beskrives af infinitiven, og som modaliseres og placeres i tid af den finitte form. Hvorvidt den finitte form så skal betegnes som hjælpeverbum, vil jeg lade stå som et åbent spørgsmål. I (6) er forholdet mellem de to verbalformer mere distanceret. For det første kan man sige at den finitte form har en mere præcis hyponomistruktur end den finitte form i (5). For det

andet er infinitiven substantiveret, enten af den bestemte artikel eller af nulartiklen. I (6) er det derfor den finite form alene der skaber en situation. Den substantiverede infinitiv etablerer så en entitet der lokaliseres i denne situation.

Som jeg allerede har nævnt i indledningen, er substantivering en syntaktisk operation hvis konceptuelle effekt er en rekatégorisering af en situation som en entitet. Infinitiver kan substantiveres af flere forskellige determinativer, men jeg vil her kun kommentere oppositionen mellem den bestemte artikel og nulartiklen. Det er kun substantiverede infinitiver, dvs. infinitiver indledt af enten nulartikel eller bestemt artikel¹, der instruerer os om at forstå en situation som en entitet. I forklaringen af hvad det vil sige at forstå en situation skabt af en infinitiv som en entitet, vil jeg tage udgangspunkt i kriterierne om kongruens, determination og modifikation. Det følgende eksempel illustrerer kongruensforhold mellem substantiveret infinitiv og subjektsprædikatív:

- (7) No es **el estudiar lo que no me gusta.**
 “det er ikke det **at studere det som jeg ikke kan lide**”

(7) er en kopolakonstruktion hvor subjektet udgøres af en substantiveret infinitiv, *el estudiar*. Nominalsyntaxmet der udgør subjektsprædikativet, *lo que no me gusta*, har en relativ ledsætning som leksikalsk kerne der er substantiveret af neutrumsartiklen, *lo*. Det viser at kongruens ikke etableres med grammatisk genus da infinitiven jo er introduceret af den bestemte artikel i maskulinum; der er snarere tale om semantisk kongruens: neutrumsartiklen instruerer os om at forstå kernen som inanimeret og utællelig. Denne information er i overensstemmelse med infinitivens leksikalske struktur. Ifølge kongruenskriteriet er der i substantiverede infinitiver altså større fokus på ‘situation’ end på ‘entitet’.

Mht. determination har vi set at infinitiver kan substantiveres både af nulartiklen og af den bestemte artikel. Den generelle konceptuelle

---

1. Dette skal forstås på den måde at det at den bestemte artikel kan ekspliciteres, viser at infinitiven er substantiveret.

forskel mellem brugen af disse to artikler består i at den bestemte artikel har præsupposition i modsætning til nulartiklen. Dette ser dog ikke ud til at gælde når nominalsyntaxmer har en infinitiv som kerne. I både (8) og (9) er indholdet i infinitiven præsupponeret pga. den kontekst som den optræder i: anvendelsen af fortid i verbalet *dímos* i ledsætningen viser at der er tale om præsupposition:

(8) **El aceptar** la enfermedad no significa que nos diéramos por vencidos.

“**det at acceptere** sygdommen betyder ikke at vi overgav os”

(9) **Aceptar** la enfermedad no significa que nos diéramos por vencidos.

“**at acceptere** sygdommen betyder ikke at vi overgav os”

Både (8) og (9) indebærer at der er en situation der lader sig beskrive med *aceptar la enfermedad*. Ligeledes implicerer den bestemte artikel ikke nødvendigvis præsupposition når den indleder infinitiver, hvilket ses i eksempel i (1), her gentaget som (10):

(10) **El hablar**, como **el escribir**, es ejercicio más espiritual que vocal.

“**Det at tale**, ligesom **det at skrive**, er en mere åndelig øvelse end en vokal”

Ifølge Alarcos Llorach (1994:143) er forskellen mellem den bestemte artikel og nulartiklen ved infinitiver at den bestemte artikel skaber emfase. Han giver dog ikke nogen uddybende forklaring af hvad det vil sige. Det er for mig at se også vanskeligt at give mere substans til begrebet end at sige at det understreger entitetslæsningen. Distinktionen mellem bestemt artikel og nulartikel gælder normalt for nominalsyntaxmer, dvs. sproglige udtryk der skaber ‘entitet’. Da distinktionen ikke ser ud til at gælde for nominalsyntaxmer med infinitiv som kerne, er der fokus på ‘situation’ frem for ‘entitet’.

Mht. modifikation forholdet det sig på den måde at infinitiver almindeligvis modificeres af enten et adverbium (som vist i (11)) eller af et præpositionssyntaxme hvor styrelsen angiver agens som i (12). I sjældnere tilfælde bruges adjektiver som i (13):

- (11) De este modo, los futuros esposos se ahorran **el buscar desesperadamente** restaurantes y más restaurantes.
 “På denne måde kan de kommende ægtefæller spare sig **det at søge desperat** efter flere og flere restauranter”)
- (12) Los del otro lado, se contentaban con ver **el ir y venir de los compradores que recorrían la Avenida Central**.
 “Dem fra den anden side lod sig nøjes med at betragte **det at komme og gå fra dem der var på indkøb som gik op og ned ad Avenida Central**”
- (13) **El dulce lamentar** de la pastora.
 “**Den søde at beklage** fra hyrdinden”

I de tilfælde hvor modifikatoren er et adjektiv, er der fokus på ‘entitet’, hvorimod der er fokus på ‘situation’ når infinitiven modificeres af et adverbium eller af et præpositionssyntagma hvor styrelsen angiver agens. Når infinitiver modificeres af præpositionssyntagmer, som i (12), er det desuden karakteristisk at artiklen er obligatorisk. Da adjektiver kun sjældent modificerer infinitiver, viser dette kriterium at der normalt er fokus på ‘situation’.

Konkluderende kan man sige at det at infinitiv hverken udtrykker modalitet eller tid, er i overensstemmelse med entitetslæsningen. Men det at infinitiv er en verbalform, betyder at disse dimensioner potentielt set er til stede. Dette gør at de egenskaber der kan tilskrives ‘entitet’, ikke tilskrives entiteter skabt af substantiverede infinitiver; man kan sige at situationslæsningen blokerer. Kriterierne viser således at der er fokus på ‘situation’ snarere end på ‘entitet’.

4. Kompletive ledsætninger

Da kompletive ledsætninger er afhængige strukturer, skal den etablerede situation forstås som element i en anden situation, dvs. forståelsen af den situation som ledsætninger etablerer, er afhængig af en anden situation. Kompletive ledsætninger kan være afhængige af både sætninger, præpositioner og af infinitiver. Når de er afhængige af sætninger, kan de fungere som både subjekt, objekt, prædikat og som styrelse i

et præpositionssyntagma, men jeg vil her begrænse mig til strukturer hvor de fungerer som subjekt eller som objekt.

Da komplette ledsætninger arver tids- og modusmarkering fra deres verbal, er de indirekte markeret for disse kategorier. I modsætning til infinitiver skaber komplette ledsætninger derfor konkrete situationer som illustreret nedenfor:

Både tempus og til en vis grad modus afkodes med udgangspunkt i den sætning som den komplette ledsætning er afhængig af. Kompletive ledsætninger kan stå i enten indikativ eller konjunktiv, hvor indikativ er den form der producerer den mest præcise betydning; indikativ skaber altid en faktisk betydning. I modsætning hertil har konjunktiv i sig selv en upræcis betydning; den betydning der skabes, er afhængig af betydningen i den tilknyttede sætning. Konjunktiv er i sig selv neutral mht. faktualitet/hypotese. Det er den semantiske relation til den overordnede struktur der skaber den ene eller den anden læsning. Dette er vist i eksempel (14) og (15):

(14) **Es una pena que los pianistas vivan tan encerrados en su mundo.**
 “det er en skam **at pianisterne lever så indelukket i deres egen verden**”

(15) **Incluso, puede que permanezca despierto por una hora o más.**
 “desuden kan det være **at De ligger vågen en time eller mere**”

I (14) står verbalet i den komplette ledsætning i konjunktiv, og vi instrueres derfor om at søge information i den overordnede sætning. Den overordnede sætnings betydning fortæller at situationen skal forstås som faktisk; *es una pena* forudsætter forekomsten af en situation; her en situation beskrevet af *los pianistas vivan tan encerrados en su mundo*, der kan vurderes som værende en skam. I (15) angiver den overordnede struktur derimod mulighed, derfor er indholdet i ledsætningen hypotetisk og ikke faktisk.

4.1 Substantivering af kompletive ledsætninger

Kompletive ledsætninger kan substantiveres af enten nulartikel, bestemt artikel eller af den bestemte artikel udvidet med *hecho de* ("faktum [PRÆP]") som vist i eksempel (16)-(18):

- (16) ¿Ha causado impacto en Chile y en el mundo **que una mujer sea la ministra de Defensa?**
 "Har det påvirket Chile og resten af verden **at det er en kvinde der er forsvarsminister?**"
- (17) ¿Ha causado impacto en Chile y en el mundo **el que una mujer sea la ministra de Defensa?**
 "Har det påvirket Chile og resten af verden **det at det er en kvinde der er forsvarsminister?**"
- (18) ¿Ha causado impacto en Chile y en el mundo **el hecho de que una mujer sea la ministra de Defensa?**
 "Har det påvirket Chile og resten af verden **det faktum [PRÆP] at det er en kvinde der er forsvarsminister?**"

Det er dog ikke alle kompletive ledsætninger der tillader substantivering. Ifølge Delbeque & Lamiroy (1999: 1969) er det ikke muligt at substantivere ledsætninger hvis den overordnede struktur ikke er kompatibel med betydning af præsupposition og perfektivitet. Dette gælder fx udtryk for ønske som i følgende eksempel fra Delbeque & Lamiroy (1999: 1969):

- (19) *Queremos el que todo sea claro.
 "Vi ønsker det at alt skal være klart"

Antagelsen kan dog ikke forklare hvorfor ledsætninger der ikke indebærer præsupposition og perfektivitet, alligevel tillader substantivering sådan som det er tilfældet i følgende eksempel:

- (20) Incluso es posible **el que usted mantenga su página en otro servidor.**
 "desuden er det muligt **det at De har Deres site på en anden server**")

Udsagnet indebærer ikke perfektivitet, og da *es posible* implicerer nonfaktualitet, kan udsagnet ikke indebære præsupposition. Som det fremgår, er det altså ikke alle komplette ledsætninger der tillader substantivering, men for mig at se er det vanskeligt at udstikke præcise kriterier for hvornår substantivering er mulig og hvornår det ikke er.

Ligesom det er tilfældet med infinitiv, er der i konceptualiseringen af komplette ledsætninger større vægt på 'situation' end på 'entitet'. For det første skaber komplette ledsætninger konkrete situationer. For det andet får den etablerede entitet ikke ved substantivering de egenskaber der ellers hører til entiteter: komplette ledsætninger tillader ikke modifikation, og de kongruerer med neutrumsartiklen som vist i følgende eksempel:

(21) **Incluso es posible el que usted mantenga su página en otro servidor lo que le ahorrará de gastos.**

“Desuden er det muligt det at De har Deres site på en anden server det som vil spare Dem for udgifter”

Som allerede nævnt hævder Delbeque & Lamiroy (1999: 1969) at komplette ledsætninger indledt af den bestemte artikel har præsupperet og perfektiv betydning, hvilket dog ikke ser ud til at gælde i alle tilfælde. Forskellen mellem komplette ledsætninger der er introduceret af nulartikel, og dem der er introduceret af en bestemt artikel, er, som for infinitivens vedkommende, et spørgsmål om stil i den forstand at den bestemte artikel skaber emfase. Man kan sige at effekten af nominalisering i disse strukturer er tiltagende således at *el hecho de* understreger substantivering mere end den bestemte artikel, hvorimod den bestemte artikel skaber mere emfase sammenlignet med nulartikel.

Konkluderende kan man sige at komplette ledsætninger beskriver konkrete situationer der er afhængige af en anden situation. Når de indledes af en artikel (bestemt eller nulartikel), er situationen rekategoriseret som en entitet. Situationen fastfryses og lokaliseres som sådan i en anden situation.

5. Sammenligning af substantiverede infinitiver og komplette ledsætninger

Som det fremgår af ovenstående, har komplette ledsætninger og infinitiver flere lighedspunkter, fx med hensyn til bestemthed og kongruens. Men mht. situation-/entitetslæsninger adskiller de sig på et væsentligt punkt; da komplette ledsætninger er markerede for tempus og modus og således skaber konkrete situationer, er de "tættere på" situationslæsningen end infinitiver. Denne påstand kan underbygges ved Herslund & Korzens hypotaksehierarki. Hvis jeg har forstået termen *eksplikativ* rigtigt, kan både komplette ledsætninger og infinitiver betegnes som eksplikative konstruktioner da de begge udfylder/kan udfylde en valensplads ved et verbum. Det betyder at de i en eller anden forstand er integreret i en anden prædikation; de indgår i et hypotakseforhold. Herslund og Korzen (1999:135) skitserer et hierarki mellem hypotaksekonstruktioner med udgangspunkt i graden af integration mellem overordnet struktur og eksplikativ konstruktion. Ifølge dette hierarki er infinitiver mere integrerede i den overordnede struktur end komplette ledsætninger. Hvor komplette ledsætninger udgør en sekundær prædikation, er infinitiver karakteriserede ved ikke at udgøre en selvstændig prædikation: de er desententialiserede (Herslund & Korzen 1999:149). Hvis vi udelukkende betragter komplette ledsætninger, er der en forskel i forholdet mellem overordnet struktur og eksplikativ struktur afhængigt af om verbalet står i konjunktiv eller i indikativ. Ifølge Herslund & Korzen (1999:135) har ledsætninger i indikativ større selvstændig status end ledsætninger i konjunktiv. Dette er i overensstemmelse med den antagelse at konjunktiv er neutral mht. hypotese/faktualitet; modalitetslæsning er afhængig af den overordnede struktur. Der tegner sig altså følgende hierarki:

1. **Infinitiv:**
Lamento (el) ser a veces tan espontánea
"jeg beklager (det) at jeg sommetider er så spontan"
2. **Kompletive ledsætninger i konjunktiv:**
Incluso es posible el que usted mantenga su página en otro servidor lo que le ahorrará de gastos
"Desuden er det muligt det at De har Deres site på en anden server det som vil spare Dem for udgifter"

3. **Kompletive ledsætninger i indikativ:**

El joven aceptó (el) que parecía un inocente desafío

“den unge accepterede (det) at det lignede en uskyldig udfordring”

At infinitiver er mere integrerede i den overordnede struktur end kompletive ledsætninger, er i overensstemmelse med at de genererer læsninger der har større fokus på ‘entitet’ end på ‘situation’ i den forstand at entiteter betragtes som bestanddele af situationer og ikke omvendt. Den forskel der er i graden af integration mellem kompletive ledsætninger i henholdsvis indikativ og konjunktiv, er ikke en forskel i fokus på henholdsvis ‘entitet’ og ‘situation’, men en forskel i dependensforhold mellem situationer.

6. Opsamling

Både infinitiver og kompletive ledsætninger leverer information til at etablere situationer. Infinitiver skaber abstrakte situationer, hvorimod kompletive ledsætninger skaber konkrete situationer. Afhængigt af hvilken kontekst udtrykkene indgår i, kan den situation de skaber, forstås som enten faktisk eller hypotetisk. Begge typer sproglige udtryk kan substantiveres. Substantivering instruerer via determinativet modtager om at rekatégorisere situationer som entiteter. Man kan sige at situationen fastfryses. Den entitet der således skabes, lokaliseres i en situation, men samtidig udgør den selv, på et sekundært niveau, en situation pga. substantiveringens interne struktur. Da infinitiver har flere træk til fælles med substantiver, dvs. den type sproglige udtryk der skaber entiteter, i sammenligning med kompletive ledsætninger, har den mest fokus på ‘entitet’ af de to.

Afslutningsvis vil jeg nævne at det at sproget giver mulighed for at tale om situationer som om de var entiteter, underbygger den påstand at sproglige udtryk ikke står i et et til et-forhold med ting i verden.

Henvisninger

- Alarcos Llorach, E. (1994). *Gramática de la lengua Española*. Madrid: Editorial Espasa Calpe.
- Conrad, B. (1982). Referring and non-referring phrases. *Publications of the Department of English* vol. 11. København: Akademisk Forlag.
- Dam, H. (2003). Det spanske nominalsyntagmes interne struktur og kompositionalitet. I C. Bache, M. Birkelund & N. Nørgaard (red.) *Ny forskning i grammatik*. Odense: Syddansk Universitetsforlag. 43-60.
- Delbeque, N. & B. Lamiroy (1999). La subordinación sustantiva: las subordinadas enunciativas en los complementos verbales. I I. Bosque & V. Demonte (red.) *Gramática Descriptiva de la Lengua Española* vol. II. Madrid: Editorial Espasa Calpe. 1965-2104.
- Fauconnier, G. (1994). *Mental spaces*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Guillaume, G. (1965). *Temps et verbe*. Paris: Librairie Honoré Champion.
- Harder, P. (1990). The pragmatics and semantics of reference. I L. Lundquist & L. S. Rasmussen (red.) *Pragmatics and its Manifestations in Language*. Copenhagen: Copenhagen Studies in Language vol. 13. 41-78.
- Hernanz, L. (1999). El infinitivo. I I. Bosque & V. Demonte (red.) *Gramática Descriptiva de la Lengua Española* vol. II. Madrid: Editorial Espasa Calpe. 2197-2352.
- Herslund, M. & H. Korzen (red.) (1999). *Det franske sprog: kapitel VIII, 1. Den komplekse prædikation 1*.
- Langacker, R. W. (1991). *Foundations of Cognitive Grammar II*. Stanford: Stanford University Press.
- Leonetti, M. (1999). El artículo. I I. Bosque & V. Demonte (red.) *Gramática Descriptiva de la Lengua Española*. Madrid: Editorial Espasa Calpe. 787-890.
- Lyons, J. (1977). *Semantics*. Vol. I-II. Cambridge: Cambridge University Press.
- Skydsgaard, S. (1977). *La combinatoria sintáctica del infinitivo español*, I-II. Copenhagen: estudios románicos.
- Thrane, T. (1983). On the Universality of AUX. I *Acta Linguistica Hafniensia*. Vol. 18/2. 154-200.
- Thrane, T. (1998). Nominaler, nominaliseringer og semantisk kompleksitet. I *Hermes*, Vol. 21. 39-66.